

Sananselitystä

Sananselityksissä käsitellään kirkkovuoden kunkin pyhäpäivän yhtä evankeliumikirjan tekstiä. Selitykset on tarkoitettu sekä sanankuulijoille että sananjulistajien avuksi. Tämä jakso alkaa 12. sunnuntaista helluntaista 7.8. ja päättyy 21. sunnuntaihin helluntaista 9.10.

Itsensä tutkiminen

LUUK. 18:9–14

12. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 7.8.

Luukkaan johdannolla (jae 9) varustettuna Jeesuksen vertaus fariseuksesta ja publikaanista temppelissä rukoilemassa on alusta alkaen kuvaus ylimielisestä ja vastenmielisestä tekopyhästä ja esimerkiksi syntinsä tunnustavasta vanhurskaasta. Niinhän me tekstin luemme. Vertauksen ensimmäiset kuulijat ymmärsivät kuitenkin kertomuksen aivan toisin.

Kun Jeesus alkaa kuvata rukoilevaa fariseusta, piirtyy kuulijoiden silmien eteen kuva esimerkiksi vanhurskaasta. Fariseukset olivat kansan parissa erityisen arvostettuja juuri hurskautensa ja tarkan lainnoudattamisensa vuoksi, ja tämä rukoilija osoittautuu ryhmäkuntansa hyvän maineen veroiseksi. Hänhän kiittää Jumalaa kaikesta siitä hyvästä, mitä hänen elämässään on tapahtunut ja tapahtuu. Meidän korvissamme hänen tapansa rukoilla kuulostaa kyllä käsitämättömän omahyväiseltä, mutta Jeesuksen ajan juutalaisessa ympäristössä juuri tuolla tavalla kuuluikin rukoilla. Esimerkiksi 200-luvulta jKr. peräisin olevassa juutalaisessa Tosefta-nimisessä lakikokoelmassa ohjeistetaan jokaista juutalaista miestä rukoilemaan päivittäin nämä kolme rukousta: ”Ylistetty olet sinä, Herra, joka et tehnyt minusta pakanaa; ylistetty olet sinä, Herra, joka et tehnyt minusta houkkaa; ylistetty olet sinä, Herra, joka et tehnyt minusta naista.” Rukouksessaan fariseus halusi erottautua syntisistä, ja itse asiassa sana ”fariseus” tarkoittaa juuri erottautuvaa. Uskonnollisen epäpuhtauden katsottiin tarttuvan, ja siksi hurskas pysytteli erillään syntisistä. Rukoileva fariseus on siis vertauksen ensimmäisten kuulijoiden mielissä mitä parhain esimerkki oi-

keasta Jumalan mielen mukaisesta hurskaasta.

Kun sitten Jeesus siirtyy toiseen rukoilijaan, jo pelkkä sana ”publikaani” saa kuulijat irvistelemään. Miten tuollainen syntinen edes kehtaa tulla temppeliin, pyhän Jumalan huoneeseen? Publikaanit palvelivat kirottua miehittäjävaltaa keräämällä verorahoja, ja usein vielä ottivat liikaa rikastuakseen. He olivat kaukana Jumalasta ja hänen valtakunnastaan. Voi melkein kuulla, miten Jeesuksen kuulijat murahtelevat halveksivasti, kun Jeesus kertoo publikaanista ja tämän rukouksesta.

Jeesuksen arvio kahden rukoilijan vanhurskaudesta (jakeessa 14) saa kuulijoiden suut aukeamaan hämmästyksestä. Jeesuksen tuomio on täysin päinvastainen kuin kuulijat ovat odottaneet. Syntejään katuva publikaani saa lähteä kotiinsa Jumalalle kelvollisena, mutta hurskas fariseus jääkin tyystin Jumalan valtakunnan ulkopuolelle.

Jeesus opetuksissa vanhat käsitykset ja totut arviot ihmisten hurskaudesta saivat usein murskaavan käsittelyn. Jumala ei arvioikaan meitä siten kuin olimme ajatelleet. Hän ei laitakaan meitä ihmisten mielen mukaiseen paremmuusjärjestykseen. Jumalan valtakunnassa ensimmäiset tulevat viimeisiksi ja viimeiset ensimmäisiksi. Jumalan valtakunnassa mitään ei saada ansiosta, ja siksi ansioituneinkin jää lopulta viimeiseksi tai jopa kokonaan ulkopuolelle. Jumalan valtakunnassa kaikki on lahjaa, armosta saatua, ja siksi suurimmalla syntiselläkin on mahdollisuus voittaa omakseen iankaikkinen elämä. Siksi minäkin voin päästä taivaaseen. ●

Ville Auvinen

TT, Pääsihteeri,
Suomen teologinen instituutti

Jeesus, parantajamme

MARK. 7:31–37

13. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 14.8.

Silloin kun kirkkovuoden jälkipuoliskon sunnuntait laskettiin Kolminaisuuden-päivästä, tässä pyhässä oli aiheena *Puheemme*. Kun uudemmassa käsikirjassa aihe vaihtui, osa teksteistä jäi paikalleen. Näin on tämän päivän epistolan ja evankeliumitekstin suhteen, ja Vanhan testamentin lukukappalekin nousee puheen teemasta. Siksi tänään voi perustellusti käsitellä puhumisen lahjaa ja vastuuta. Markuksen kertomus mykästä, jonka kieli vapautui, sopii kokonaisuuteen.

Kielen hallinta on yksi vaikeimpia taitoja. Tarvitsemme puhetta jokapäiväisessä elämässä, ja koska kannamme syntiinlankeemuksen perintöä, tällä alueella syntyy vinoumia, vääринymmärryksiä, pahojen sanojen mielipahaa ja muuta kurjuutta kaiken aikaa. Jaakob toteaa pyhän toisen vuosikerran epistolassa: ”Kaikkihan me hairahdumme monin tavoin. Täydellinen on se, joka ei hairahdu puheissaan: hän kykenee hallitsemaan kokoruumiinsa.” (Jaak. 3:2). Kokemus kertoo, että tällä tavoin täydellinen ei ole kukaan meistä. Ainoa täysin puhdas puheissaan on ollut vain Jeesus itse.

Olemme kuitenkin vastuussa siitä, mitä kieleemme tuottaa. ”Sanoistasi sinut julistetaan vanhurskaaksi, ja sanoistasi sinut julistetaan syylliseksi.” (Matt. 12:37). Näin karusti tiivistää asian Jeesus. Tarvitsemme apua, puheemmekin parantajaa yhä uudestaan. Ei liene aivan tuntematon Jaakobin toisen toteamuksen tilanne: ”Kielellä me ylistämme Herraa ja Isää, ja sillä me myös kiroamme ihmisiä, Jumalan kuvaksi luotuja. Kiitos ja kirous lähtevät samasta suusta.” (Jaak. 3:9–10). Hyvä ja paha, oikea ja väärä sekoittuvat. Siksi Jaakob jatkaa: ”Tämä ei käy, veljeni! Eihän samasta lähteensilmästä pulppua makeaa

ja karvasta vettä. Ei viikunapuussa kasva oliiveja eikä viiniköynnöksessä viikunoita, vai mitä, veljeni?” (Jaak. 3:10–12).

Apua oikeaan puhumiseen tarvitsi 1. lukukappaleemme kankeakielinen Mooses, joka tosin käytti puutettaan tekosyynä, kun kutsu kansan johtajaksi hirvitti. Pelossa lienee ollut samoja juonteita kuin Joonalla, joka kieltäytyi saarnatehtävästä Ninivessä. Mutta Jumala oli kummankin kohdalla ihmeen kärsivällinen. Mooses sai muistutuksen Luojasta, joka on antanut ihmiselle suun, mutta joka tietää myös aistien puutteet, mykkyyden, kuurouden ja sokeuden. Jumala lupasi olla Mooseksen kanssa ja neuvoa oikeat sanat. Ja kaiken lisäksi Aaron-veli luvattiin toiseksi puhemieheksi. Jeesus lupasi seuraajilleen, että tiukassa tilanteessa myös heille annetaan oikeat sanat puolustautua ja todistaa Herrastaan. Moni voinee kertoa tällaisesta oikeaan aikaan annetusta opastuksesta.

Evankeliumitekstimme kertomus puolimykan kuuron saamasta avusta on vain Markuksella. Markus oli kuullut Pietarilta Jeesuksen matkasta Tyroksen, Sidonin ja Dekapoliksen alueelle. Yksi sen kierroksen mieliin jäävimpiä tapahtumia oli ollut erikoinen parantamisihme. Jeesus kosketti poikkeuksellisella tavalla korvia ja kieltä, käytti myös sylkeä eli maistamiseen liittyvää välinettä. Tilanteen seuraajille jäi mieleen niin ikään arameankielinen rukoushuokaus: Effata! Näin Jeesus paransi avun tarvitsijan kaikki aistit täyteen toimintaan; ei ihme, että tieto ihmeellisestä auttajasta levisi myös pakana-alueille. ”Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan.”

Raamatun Sananlaskuissa on monia puheteemaan liittyviä sattuvia sanontoja. Niitäkin kannattaa kaivaa esille. ”Kultaomenia hopeamaljoissa ovat oikeaan aikaan lausutut sanat.” (Sananl. 25:11). ●

Reijo Huuskonen

Rovasti, eläkkeellä Raamattuopiston apulaisrehtorin tehtävistä

Laupias samarialainen – lähimmäisemme

LUUK. 10:25–37

14. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 21.8.

Laupiasta samarialaista ei ole unohdettu; kysyntää on. Esimerkki Kiinasta. Pienen kiinalaistytön **Wang Yuen** kohtalo sai päättäjät liikkeelle laatimaan lakia ”laupias samarialainen”. Laki uhkaa rangaistuksella sellaista, joka ei auta hätään joutunutta. Valvontakameran ja sittemmin ympäri maailman levinneessä kuvatallenteessa kaksivuotias tyttö kävelee keskellä kujaa vastaan tulevaa pakettiautoa kohti. Kuljettaja ei väistä, vaan ajaa tytön yli. Pahasti loukkaantuneen tytön yli ajaa toinenkin auto ja 18 ihmistä kulkee ohi pysähtymättä auttamaan. Lopulta tyttö saatiin sairaalaan, missä hän kahdeksan päivän jälkeen kuoli. Esimerkki Afrikasta. Yli 20 Afrikan maassa toimii Laupias samarialainen hiv-ohjelma. Tavoitteena on saada aikaan lähimmäisen rakkautta ja heikkojen puolustamista. Ihmisten kyvyttömyys ymmärtää oikea ja väärä ja haluttomuus käyttäytyä sen mukaan tarvitsevat tuekseen lain ja ohjelman ”laupias samarialainen”.

On yllättävää, että Jeesuksen ehkä tunnetuimmat ja rakastetuimmat vertaukset ”Laupias samarialainen” ja ”Tuhlaajapoika” ovat evankeliumeista vain Luukkaalla. Kummatkin kerrottiin vastauksena fariseusten ja lainopettajien haasteeseen. Markus kiinnittää huomiota siihen, että Jeesuksen vastauksia sävytti rakkaus (Mark. 10:21). Vihamielisetkin haasteet olivat rakkauden ja todistuksen mahdollisuuksia (vrt. Mark. 10:17 ja 13:11). Luukas oli evankeliumin kirjoittamisessaan silminnäkijöiden haastattelujen varassa (Luuk. 1:1–4). Hänen ”tarkkaan selkoonsa” on hyvinkin voinut kuulua myös fariseusten haastatteluja. Kysymyksiä tehneet lainopettajat ovat hyvin voineet kääntyä kristityiksi ja muistaa tarkkaan saamansa vastauksen.

Evankeliumiperikoopissa on kaksi suurta kysymystä. ”Mitä minun pitää tehdä, jotta saisin iankaikkisen elämän?” ja ”kuka sitten on minun lähimmäiseni?”. Kysymykset iankaikkisesta elämästä ja tässä elämässä toteutuvasta lähimmäisvastuusta kuuluvat yhteen. Nykyhetki saa arvonsa tulevaisuudesta käsin. Ellei ikuisuus ole totta, elämä on petkutusta. Mitä enemmän peittyi helvetti ja taivas, sen turhemmaksi ja tarkoituksettomammaksi kaikki tässä elämässä tulee. Tyhjän taivaan alla kaikki menee pirstaleiksi. Jos Jumala lakkaa olemasta Isä, lakkaa toinen ihminen olemasta lähimmäinen. Lähimmäisyys on hukassa, koska oma elämä ja maailmankuva on särkynyt. Mikään hallitus tai tiukentuva lainsäädäntö ei kykene tukkeamaan ihmisen itsestä pahuutta ja ateismikin on siinä järkyttävän heikko. Tarvitaan ihmiset syvältä muuttava hengellinen herääminen, jossa Jumala ja oma pahuus tulevat todelliseksi. Raamattu puhuu rakkauden velasta, joka syntyy siitä, että ihminen saa syntivelkansa anteeksi (Room. 13:8–10; 1. Joh. 4:19).

Sama pelastuskysymys on kahdessa muussakin Raamatun kohdassa: Mark. 10:17–22 ja Ap. t. 16:30, 31. Edellisessä keskustelun sisältö on hyvin samanlainen kuin Luukkaalla (voihan lainopettaja ja tapaus olla sama), vaikka vertaus laupiaasta samarialaisesta puuttuukin. Lainopettajien suku on laaja, sillä sellaisen löydämme itsestämme. Sen hyväksi, että jotakin saa, on jotakin myös tehtävä. Se, kuinka vahvasti uskomme viimeiseen tuomioon, taivaaseen ja helvettiin, vaikuttaa siihen, kuinka vakavasti yritämme. Toinen porhaltaa rennommin takki auki, koska rajan takana ei todennäköisesti ole mitään, toinen elää kiltisti takki tiukasti napitettuna varmuuden vuoksi. Kummallekin lainopettajalle tuntuu kovin ihmeelliseltä se, mitä Raamattu sanoo: ”Sillä, joka uskoo Jeesukseen, on iankaikkinen elämä.” (Joh.

3:16, 36; 1. Joh. 5:11). Lainopettajille Jeesuksellakin oli julistettavana vain lakia ja ilmeisesti kummassakin tapauksessa kyselijä lähti itseään tsempten jatkamaan lähimmäisen rakastamisen ”yritä parhaasi” -ohjelmaa. Mutta täysin toisenlainen on samaan kysymykseen annettu vastaus, jonka Filippiin vanginvartija saa. ”Usko Herraan Jeesukseen, niin pelastut.” Turvaudu häneen, joka on tehnyt kaiken puolestasi. Se on evankeliumia.

Erään miehen matkalla Jerusalemissa Jerikoon löydämme itsemme monesta. Ensinnäkin kuulumme rosvojoukkoon, joka on tehnyt paha ja jättänyt tekemättä hyvää lähimmäisilleen. Emme ole nostajia ja kantajia, vaan painajia ja heitteille jättäjiä maailman kivikkoisella tiellä. Toiseksi olemme haavoille lyötyjäkin. Kipeimmät haavat tulevat niiden rakkaimpien ihmisten taholta, jotka hylkäävät ja näitä traumoja (haava on alkukielessä traumata) kannamme usein jo lapsuudesta saakka. Selvitäkseen on vain peitettävä haavan sa ja kovetettava mielensä. Näin elämästä tuli näytelmä. Haavaisuuteen sidottu ei voi naamarinsa takaa antaa itseään lähimmäiselle ja rakastaa. Kolmanneksi kuulumme myös ohi kulkevien joukkoon. Falskeja sanoja syrjäytyneistä, maailman kärsivistä ja rakkaudesta, vaikkei ole tehnyt yhtään kunnon uhrausta edes puolisonsa hyväksi, muista vähäosaisista puhumattakaan.

Kuulumme luonnostamme eri kansaan kuin samarialainen. Kuulun hänen halveksijoihinsa. Jeesus auttoi, ruokki, paransi, vaatetti, kuunteli, puhui, rukoi. Hän teki sen, mikä meiltä jäi tekemättä. Sen lisäksi hän vielä maksoi meidän rosvoamisemme kuolemalla ristillä. Nyt hän ei sanokaan ”lakkaa näyttelemästä ja yrittämästä” – sillä meistä ei ole siihen –, vaan ”saanko tulla elämäsi” ja hän tulee naamariemme taakse ja alkaa hoitaa. Jeesus, Laupias samarialaisemme johtaa

majataloon, seurakuntaan, jossa armonvälillä hoidetaan. Tosin se Laupiaan samarialaisen majatalo, jota turisteille näytetään tiellä Jerikoon, on kovin autio ja rapautunut. Nykyajan seurakunta voi olla kuin erämaa ja siksi on tärkeää, että nälkäiset kertovat muille nälkäisille, missä elämän leipää saa. Laupias samarialaisemme lupasi tulla takaisin ja maksaa kaiken sen käteisenä, mikä nyt vielä on lupauksen optiona. Sinulla on tosi, tosi lähimmäinen: Jeesus. ●

Keijo Rainerma

Rovasti, Kankaanpään seurakunnan kirkkoherra

Kiitollisuus

LUUK. 17:11–19

15. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 28.8.

Raamatussa on paljon kiitosrukouksia, sillä ihminen, jolle on avautunut Jumalan anteeksiantavan rakkauden suuri merkitys, ei voi olla kiittämättä ja ylistämättä häntä. Jumalan hyvyys kohdistuu koko ihmiskuntaan, mutta meidän tulee yksilönä ottaa se vastaan eli uskoa siihen. Usko ja pelastus, joka on lahja, kulkevat käsi kädessä. Lahjan vastaanottaja tuntiessaan oman ansiottomuutensa haluaa sydämeään kiittää lahjan antajaa. Siihen ei häntä tarvitse pakottaa, vaan kiitos on kuin hedelmä, joka on kypsynyt korjuuta varten. Kristinuskoa ja kristityn elämää on mahdotonta ajatella ilman Jumalan kiittämistä ja ylistämistä. Niiden puuttuminen olisi kuin paluuta siihen, mikä oli syntiinlankeemuksen taustalla. Ihminen ei tyytynyt siihen, mitä oli saanut Jumalalta, vaan tuli kiittämättömäksi ja kääntyi häntä vastaan.

Luodessaan ihmisen Jumala antoi hänelle oikeuden elää yhteydessään. Alun perin ihmisen omana oli kaikki hyvään ja onnelliseen elämään kuuluva. Kun yhteys Jumalaan katkesi, tulivat kuoleman var-

jot, maalliset murheet ja pelottava syyllisyys. Osuvasti sanotaan jumalanpalvelusten rippirukouksessa, että ihminen pitää Jumalaa niihin syyllisenä: ”Herra. Sinä olet opastajani, mutta en ole totellut sinua. Ja kuitenkin, Herra, kun teen väärin ja turmelen elämäni, olen onneton ja syytän sinua.”

Jumala ei ole ihmisen vihollinen, eikä halua kostaa. Hän on sen osoittanut selvällä tavalla. Vaikka me ihmiset emme omasta voimastamme ja tahdostamme osaa ja halua mennä Jumalan tykö, hän tuli meidän luoksemme. Rakkaudessaan hän ei jättänyt meitä yksin ja tuominnut meitä syntiemme tähden ikuiseseen kadotukseen, vaan hän antoi meille Vapahtajan. Jeesus Kristus on meille tien takaisin Jumalan luo. Uskoessamme hänen lahjoittamaansa syntien anteeksiantoon pelastus on meidän omamme. Oma ansiottomuutemme ei ole este lahjan vastaanottamiseen. Hyvyydellään Jumala vetää meitä puoleensa. Milloin mitään keinoja käyttäen hän etsii keinoja kohdatakseen meidät, jotta hänen rakkautensa ei jäisi meille vieraaksi ja ymmärtäisimme syntien anteeksiannon suuren merkityksen.

Päivän evankeliumi on yksi osoitus siitä, miten Jumala toimii arkielämän keskellä etsiessään meitä. Jeesus oli matkalla johonkin Samarian ja Galilean rajaseudun kylään. Hän oli vielä kylän ulkopuolella, joten kymmenellä spitaalisedellä oli mahdollisuus kohdata hänet. Sisälle kyliin ja kaupunkeihin heillä ei ollut pääsyä. Juutalaisille he olivat yleensä saastaisia ja siksi erillään puhtaina pidetyistä. Heidän tuli epäpuhtautensa tähden esimerkiksi heilisyttää tiukuja ja kertoa omasta tilastaan, jotta puhtaat saattoivat väistää heitä. Jeesukselle tuo varoittava ääni ei ollut syy lähteä pois, vaan syy kohdata hätään ja ahdinkoon joutuneet. Se oli mitä syvin armahduksen osoitus. Muut hylkäsivät heidät, mutta ei Jeesus.

Heidän on täytynyt kuulla aikaisemmin Jeesuksesta opettajana, joksi he häntä kutsuivatkin ja parantajana. Jumala oli aloittanut heissä oman työnsä. Jeesuksen kohtaamisen hetki oli ehkä yllätys, mutta he olivat valmiit käyttämään tilaisuutensa empimättä. Jeesuksesta kaukana pysyen he huusivat avunpyyntönsä. Ehkä he olivat kuulleet kohtalotoverinsa, spitaalisen miehen saaneen Jeesukselta takaisin terveytensä samoin kuin halvaantuneen miehen (Luuk. 5). Muitakin hän oli parantanut ja herättänyt kuolleita (Luuk. 6, 7 ja 8). Nyt oli tilaisuus pyytää koruttomasti: ”Jeesus, opettaja, armahda meitä!”

Juutalaisten lakia noudattaen Jeesus käski spitaalisten mennä näyttämään itsensä papeille. Heidän tehtävänsä oli todeta parantumisen ja avata paluutie takaisin terveitten yhteyteen. Spitaaliset joutuivat valinnan eteen. Heillä oli vain Jeesuksen sana. Sen varassa kaikki lähtivät ja kokivat matkalla ihmeen. Usko Jeesuksen sanoihin ei ollut turhaa.

Päivän evankeliumi kiinnittää erityistä huomiota samarialaiseen, joka palasi kiittämään ja ylistämään Jeesusta. Kaikki kymmenen olivat kokeneet saman sairauden ja he saivat yhtäläisen todistuksen myös Jumalan ihmeellisestä rakkaudesta. Kuitenkaan he kaikki eivät palanneet kiittämään Jeesusta. Meille ei kerrota oikeastaan mitään muuta niistä yhdeksästä, kuin se, mitä Jeesus heistä totesi. He olivat parantuneet ruumiillisesti, mutta mitä oli tapahtunut heidän sisimmässään. Saiko Jeesuksen hyvyys heitä kohtaan parantaa myös heidän suhteensa Jumalaan? Kysymys on hyvin ajankohtainen. Raamattu puhuu siitä, että Jumalan aurinko paistaa samanlaisena kaikille. Meille suomalaisille Jumala on suonut erityisen paljon hyvää siinä, että hänen sanansa on ollut paljon esillä kansamme keskuudessa ja hän on antanut meille paljon myös ajallista hyvää. Mitä me vastaamme hänelle?

Vaikka muut eivät palanneet Jeesuksen luo, yksi kääntyi takaisin. Hän sai kokea enemmän kuin vain hetkellisen ruumiin tervehtymisen. Jumala haluaisi kaikkien pääsevän samaan. Spitaalinen sai kääntyä ennen kaikkea anteeksiantajansa puoleen ja siksi Jeesus puhuu miehen pelastumisesta. Korostuneesti mainitaan miehen kiittäneen Jeesusta. Usko kantoi heti hedelmää hänen elämässään. Täydellisimmän hedelmän hänen uskonsa kantaa kuitenkin ikuisessa elämässä taivaassa. Raamattu kääntää ajatuksemme kohti lopullista päämäärää, iankaikkista taivaallista autuutta, missä pelastettu joukko kaikkien enkelien kanssa ylistää, kunnioittaa ja kiittää valtaistuimella istuvaa Hänen suuresta voimastaan (Ilm. 4:9–11). •

Antti Herkkola

Kalvolan seurakunnan kirkkoherra

Älkää murehtiko mistään!

MATT. 6:25–34

16. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 4.9.

Murehtiminen on perin inhimillistä. Ihmiset murehtivat kaikenlaista. Ihan jatkuvasti. Etenkin suomalaisista on sanottu, että he ovat murheen murtamaa kansaa. Siitä on tullut kansallinen paheemme, ehkä toisen paheen, kadehtimisen, rinnalla. Murehdimme sitä, mitä muut meistä ajattelevat. Murehdimme myös sitä, miten meidän käy. Murehdimme vielä sitäkin, että muualla on paremmin. Lopulta murehdimme sitten ylipäänsä sitä, että murehdimme. Murheestahan koituu ajan myötä monia ikäviä seuraamuksia, joita sitten syystä taas murehdimme. Näin kaivaudumme hiljalleen syvemmälle ja syvemmälle murheemme suohon. Siinä sitten murehdimme, että emme pysty parempaan. Emme kerta kaikkiaan kykene nostamaan itseämme tukasta takaisin kuivalle maalle kuten se tarinoiden kuuluisa paroni von Münchhausen.

Erityisesti vuorisaarnassansa Jeesus kehottaa opetuslapsiaan olemaan murehtimatta mistään (Matt. 6:25–34). Kokeneena ja luottamusta herättävänä sielunhoitajana hän ymmärtää, ettei pelkkä käskeyttäminen auta ketään. Päinvastoin. Kielto ”Älä murehdi!” vain lisää mustaa murhettani, koska en kykene olemaan murehtimatta, vaikka ymmärrän, että minun pitäisi. Siinä minulle lisää syytä murehtimiseeni. Pahimmassa tapauksessa murheeni siis kasvaa kasvamistaan siitä huolimatta, että minä toivoin tulevani paremmaksi Raamattua lukiessani. Tässä tilanteessa ollaan jo syvän epätoivon partaalla. Eikö mikään enää auta? Jos en murehtimallakaan pääse irti murheistani, löytäisinkö itselleni helpotusta ja huojuudesta päästämällä irti kaikesta? Silloinko vajoaisin auvoisaan tietämättömyyteen ja levolliseen tyhjiyteen? Iankaikkisuuden näkökulmasta tällainen ei ole elävää todellisuutta vaan harhaista kuvitelmaa.

Vuorisaarna antaa murheen murtamalle odottamattoman lohdutuksen. Jeesus käsittää, että se, joka murehtii, toivoo ja etsii itselleen parempaa huomista. Siksi hän neuvoo: ”Etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, niin kaikki nämä teille annetaan!” (Matt. 6:33). Kenenkään meidän sisimmästä ei pysty ajamaan murhetta pois täyttämättä sitä jollain muulla. Tyhjää sydäntä ei ole olemassa tai sydän ei ainakaan jää tyhjäksi täyttymättä jollain muulla. Siksi eivät pelkät kiellot riitä. Tarvitaan vaihtoehto. Kaiken mahdollisen ja mahdollottoman murehtimisen sijaan keskity olennaiseen tai yhteen ainoaan: Etsi ensin taivaallisia! Sitten sinulle luvataan kaikki muu. Saat sen lahjana sulasta armosta murehtimatta mitään etukäteen. Silloin parempi huominen koittaa jo tänään.

Silti elämän murheet eivät sellaisinaan katoa minnekään. Jeesus ei opeta meitä rakentamaan pilvilinnoja taivaan korkeuk-

siin. Hän ei ole auttamaton haihattelija, joka pakenee paha maailmaa jonnekin utopian tuolle puolelle. Ei, ei ja vielä kerran ei. Jeesus käsittää, että huomoinen päivä tuo murheet mukanaan (Matt. 6:34). Kehottaessaan katsomaan taivaan lintuja, jotka lentävät vapaina vailla huolen häivää (Matt. 6:26), hän toisaalta kyllä tietää niiden aivan kohta putoavan maahan (Matt. 10:29). Vastaavasti kehottaessaan tarkkaamaan kedon kukkasia, jotka mitään sen enempää surematta voittavat jopa kuningas Salomon loistossansa, hän toisaalta kyllä tietää niiden tuota pikaa kuihtuvan ja lakastuvan (Matt. 6:28–30). Sellaista se elotäällä murheen ja kuoleman laaksossa on ja sellaisena myös pysyy. Eivät ne murheet tosiaan minnekään häviä. Kuitenkin murehtiminen kuuluu lopettaa ihan heti! Se onnistuu yksinomaan silloin, kun katseemme kääntyvät Luojamme puoleen. Alamme etsiä ensin hänen valtakuntaansa ja vanhurskauttansa. Siinä on se suuri salaisuus! Mitä se tarkoittaa käytännössä?

Käsite ”Jumalan valtakunta” kattaa itse asiassa koko Jeesuksen toiminnan. Hän saarnasi ja kuulutti Jumalan valtakunnan tuloa (Matt. 4:17). Hän myös opetti omat opetuslapsensa rukoilemaan Jumalan valtakunnan tulemistä (Matt. 6:10). Hänen voimalliset tekonsa todistivat vahvasti Jumalan valtakunnan tulleen (Matt. 12:28). Siksi Jumalan valtakunnan etsiminen tarkoittaa Jeesuksen luokse rientämistä, hänen luonaan pysymistä ja hänen kanssaan vaeltamista.

Samoin käsite ”Jumalan vanhurskaus” tarkoittaa kaikkea sitä, mitä Jeesus halusi täyttää tullessaan Johanneksen kasteelle ja aloittaessaan julkisen toimintansa (Matt. 3:15). Se on sitä, mitä hänen opetuslapsensa isoavat ja janoavat (Matt. 5:6). Se on sitä, minkä tähden he joutuvat vainottaviksi (Matt. 5:10) ja mikä lisäksi on yhtä kuin Jeesuksen tähden vainotuksi joutuminen (Matt. 5:11). Siksi Jumalan vanhurskauden

etsiminen tarkoittaa hänen tahtonsa mukaisen pelastussuunnitelman vastaanottamista ja sen yhteydessä elämistä. Sitä ei voi rajoittaa merkitsemään pelkästään Jumalan vanhurskasta tahtoa eli lähinnä hänen omaa hyvyttensä ja täydellisyytensä (kuten uusien raamatunkäännös -92 tekee).

Siten murehtimisen vastapainoksi ja kokonaan sen sijaan Jeesus asettaa Jumalan hyvyyden ja huolenpidon niin ajallisisa kuin myös iankaikkisissa asioissa. Siinä saa murheen murtama murehtija levätä. Nääntynyt sielu elpyy virvoittavien vetten luona. Uupunut sydän voimistuu vihreiden niittyjen keskellä. Koska taivaallisen paimenen verrattomassa hoidossa ei mitään puutu, ei ole syytä murehtia yhtään mistään.

Se ”kaikki muu”, mikä meille luetaan, kun ensin etsimme Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttansa, ei tarkoita kaikkea, mitä ikinä me haluamme. Siitä seuraisi vain uutta murheen ja huolehtimisen aihetta. Uupuisimme juostessamme sinne tänne ja hamutessamme itsellemme yhä enemmän ja enemmän. Emme koskaan saisi kylliksemme. Sen sijaan vuorisäärnässä on kyse meidän päivittäisistä tarpeistamme. Puhutaan ruoasta, juomasta ja vaatteista eikä esimerkiksi Porschesta, ökytaloista ja hienostoillallisista. Jos Jumala antaa enemmän, se on hänen asiansa. Mutta älä sinä ala taas murehtimaan, jos hän ei toteutakaan niitä viltimpiä unelmiasi. Sinulle on silti luvattu täydellinen huolenpito hänen hyvässä hoidossaan.

Kehotuksensa olla mistään murehtimatta Jeesus toistaa kolmeen kertaan. Ensin heti jakson alussa, sitten jakson keskellä ja vielä kerran jakson lopussa (Matt. 6:25, 31 ja 34). Biblia tosin ei käytä yhtä ja samaa sanaa näissä kohdissa (ensin puhutaan murehtimisesta, sitten suremisestä). Toisto korostaa asian tärkeyttä. Kehotus olla murehtimatta ei ole tärkeää vain meille

vaan myös Jeesukselle. Hän todella tahtoo vapauttaa meidät murheistamme. Hän ei halua jättää meitä yksin synkkiin ajatuksiimme hautomaan surujamme. Näin paljon hänelle merkitsee kokonaisvaltainen hyvinvointimme: sekä iankaikkinen että ajallinen. Meillä on hyvä Jeesus. Anna hänen tehdä hyvää sinullekin. Ei siis ole syytä enää murehtia. Ilo Herrassa on meidän väkyytemme (Neh. 8:10). •

Timo Laato

TT, HuK, Pastori, Länsi-Suomen
Rukoilevaisten Yhdistys

Jeesus antaa elämän

LUUK. 7:11–16

17. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 11.9.

Evankeliumeissa kerrotaan vain kolme kuolleista herättämistä: Jairoksen noin 12-vuotias tytär (Luuk. 8:40–56, myös Matteuksella ja Markuksella), Lasarus (vain Joh. 11:1–46) sekä Nainin lesken poika (vain Luuk. 7:11–17). Minusta se on vähän kaikkivaltiaalta. Kysyntää varmasti olisi ollut. Luukas ehkä korostaa käsillä olevassa perikoopissa Jeesuksen valtaa kahdella tavalla: sääli kärsivää kohtaan ja sana lohdutuksena ja elämään palauttavana. Solujen pelastaminen ja kuolleiden herättäminen ei ollut Jeesuksen varsinainen tehtävä, vaikka hän antoi ja antaa joskus jatkoaikaa, niin kuin Jumala antoi joskus kuningas Hiskialle. Muutoinkin Jumalan Poika hyvin pidättyvästi käyttää valtaa ja voimaa edes Pahan ja pahuuden kukistamiseen. Majesteetin voittamisen tapa on toinen: Hän kärsii, kuolee, uhrautuu itse. Jeesus tunnustaa synnin ja sen seurauksien todellisuuden. Elämänsä ei voi pidentää (Matt. 6:27). Vihollisista viimeisenä kukistetaan kuolema (1. Kor. 15:26) ja vasta silloin, kun ”katoava pukeutuu katoamattomuuteen” toteutuu sana: ”Kuolema on nielty, voitto saatu.” ”Mutta kiitos Jumalalle, joka antaa meille voiton meidän

Herramme Jeesuksen Kristuksen kautta.” (1. Kor. 15:54, 57). Ristillä kuollut ja ylösnoussut Jeesus ei tarjoa nopeaa voittoa, mutta hän antaa lopullisen voiton.

Luukas ei kirjoittanut itse silminnäki-jätodistajana, vaan rakensi evankeliuminsa huolellisiin haastatteluihin ja tarkkaan selvitystyöhön (Luuk. 1:1–4). Molemmat Luukkaan kertomat kuolleista herätetyt olivat nuoria, ja heillä on hyvinkin voinut olla myöhemmin erityinen paikka kristittyjen seurakunnassa. Kirkkohistorioitsija **Eusebiokselta** on tieto, että Jeesuksen kuolleista herättämät elivät pitkään jopa keisari **Hadrianuksen** (117–138 jKr.) aikaan asti. Heitä ja perheitänsä Luukas lie-nee tavannut. Evankeliumeita ilmeisesti kirjoitettiin osaksi yhtäaikaa. Kaikesta päättäen Luukas on erityisesti konsultoinut Johannesta.

Jeesuksen ja tiiminsä ohjelmaan kuului ilosanomamissio kylissä ja kaupungeissa (Luuk. 8:1). Kapernaumista kahden päivämatkan päässä oli Nain (nykyisin Nenin arabikylä). Elämä lie ollut ihanaa Nainissa, sillä suloista kaupungin nimi merkitsee. Kuitenkin epävarmaa ja kuolevaista. Kummallekohan kuolema on surullisempi, sille, joka joutuu elämän yltäkylläisyydestä luopumaan, vai sille, joka jäi kaikesta hyvästä osattomaksi? Mitään ei elämä näyttänyt jättäneen ainakaan sille rouvalle, joka kulki surusaaton etummaisena. Hän oli äiti, jonka ainoa poika nyt oli kuollut, ja miehensä hän oli menettänyt jo aikaisemmin. Jeesus, joka huolehti (leski)äitinsä tulevaisuudesta (Joh. 19:25–27) tunsu lesken osan, ja koko kaupunki näytti ottavan osaa naisen suruun. Luukkaalla oli jokin hyvä syy kirjoittaa nimeä mainitsematta vain Nainin leskestä.

Kaupungin portit olivat kohtaamisten ja tapahtumien paikkoja. Nyt kohtaavat kaksi suurta kulkuetta: kaupungista muurien ulkopuolelle kulkee ripeästi haussaatto ja päivämatkan jälkeen porteista

kaupunkiin verkkaisesti Jeesuksen saatue. Jumalan johdatuksen suorat leikkaavat portilla sen jälkeen, kun Jumala on ensin toiminut kahtaalla. Sellaista johdatus on. Näyttää siltä kuin kahteen saattueeseen mahtuisi koko lyhyt elämä ja pitkä ikuisuus. Kuoleman saatto elämä on, olkoon kuinka ihana tahansa: ensi saattelaaan muita ja sitten mennään itse. Mutta mitä onkaan Kristus ja hänen seuraajiensa saatto? Raamattu sanoo: ”Kiitos olkoon Jumalalle, joka aina kuljettaa meitä Kristuksen voittosaatossa!” (2. Kor. 2:14).

Elämä ja Hän, joka itse on elämä, ei ohita kuolemaa, eikä ohita kuolema elämää. Mikä lohdutus ja toivo kuollutta survalle: Jeesus oli siellä. Mitä merkitsevätkään nyt sanat ”älä itke” ylösnousseen Herran (sitä sanaa Luukas käyttää tässä ensi kerran) suusta. Jeesuksen ylösnousseuksen jälkeen jokainen itku on myöhästynyt. Mutta ei ilo eikä itku tule eikä lähde pois käskemällä. Voimme lohduttaa istumalla vierellä vaieten (Job. 2:11–13), ohjata kaiken lohdutuksen Jumalan luo ja voimme pyyhkiä kyyneleitä, jotka tosin taas palaavat. Vasta kun Jumala pyyhkii kaikki kyyneleet, ne eivät enää palaa (Ilm. 7:17; 21:4).

Siinä ovat parit ja nuori vainaja. Luukas toteaa, että Jeesus kosketti paareja ja kantajat pysähtyivät. Puhtaussääntöjen mukaan vainajan koskettaminen ei ollut sallittua ja joku varmaan seurasi tätä asiaa, koska Luukas sen erikseen mainitsee. Kuollut nousi istumaan, puhui jotakin, ja Jeesus antoi hänet takaisin äidilleen. Profeetta Elisän elämässä oli vastaava tapaus (2. Kun. 4:36) ja niin myös profeetta Elian (1. Kun. 17:23). Mooseksen lupaus profeetasta (5. Moos 18:15) ja suuret profeetat tulevat väkijoukon mieleen, kun yhtäikaa pelko ja ylistys valtaavat kansan mielen. He tuntevat, että Jumala on lähellä, ja hän on tullut kansansa avuksi. ●

Keijo Rainerma

Kristityn vapaus

JES. 44:21–23; GAL. 5:1–6 JA LUUK. 14:1–6
18. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 18.9.

Kristinuskon oikean ymmärtämisen avain on lain ja evankeliumin dialektiikka. Jumalan laki kertoo sen, mitä Hän meiltä vaatii, mihin käsklee, mitä edellyttää. Laki kertoo meille Hänen tahtonsa. Sen perusteena on Hänen oma pyhytensä, joka merkitsee täydellistä pahuuden vastakoh-
taa ja siten täydellistä rakkautta ensin Jumalan kolminaisuuden persoonien keskinäisenä rakkautena, mutta myös kaikkeen luotuun kohdistuvana. Näin Jumalan vaatimukset ihmisiä kohtaan eivät nouse itsekkyydestä. Hän ei vaadi meiltä mitään vain itseään varten, omaksi hyväkseen, ei mitään sellaista, mikä olisi meille siimmän luonnon vastaista ja vahingoksi meille millään tavoin. Jumala ei riistä ihmisen vapautta ja rajoita hänen elämäänsä johonkin epäaitoon elämää kaventa-
vaan kaavaan. Jumalan laki on elämän oma laki.

Tämä lähtökohta tekee luonnolliseksi sen, että laki on myös pelastustie. Noudattamalla Jumalan tahtoa ihminen pysyy sopusoinnussa Jumalan kanssa ja saa nauttia ikuisesti kestävästä autuudesta Hänen yhteydessään. Paavali kirjoittaa Mooseksen lakia siteeraten: ”Joka ne (lain käskyt) täyttää, on niistä elävä.” (Gal. 3:12, KR-38).

Ongelmaksi tämä selkeä ja luonnollinen kaava tulee, kun ihminen lankeaa ristiriitaan ja tottelemattomuuteen Jumalan tahtoa kohtaan. Lankeemuksessa hän luopuu rakkauden yhteydestä Luojaansa ja menettää halun ja kyvyn elää rakkauden lain mukaan. Väärällä ratkaisullaan ihminen luopuu kaikesta siitä hyvästä, mitä Jumala on ja mitä Hän meille lahjoittaa. Ihminen ei sen jälkeen enää rakastaa Jumalaa eikä hän kykene aloittamaan sitä, vaikka hän joskus ymmärtäisi tilansa ja tuntisi kaipuuta takaisin alkuperäiseen yhteyteensä.

Jumala ei kuitenkaan luovu rakkaudesta meitä kohtaan. Koska lain noudattaminen ei koskaan voi muodostua perustaksi yhteyden uudelle syntymiselle, valmistu Jumala meille uuden ja täysin erilaisen mahdollisuuden. Hän lähetti Poikansa sovittamaan meidän syntimme ja näin saattamaan meidät yhteyteensä ilman lain vaatimusten täyttämistä. Jeesuksen lain täyttäminen ja Hänen kärsimänsä sijairangaistus luovat perustan syntien anteeksiantamukselle. Päivän Vt:n teksti tuo tämän kirkkaasti esiin: ”Minä pyyhin pois sinun syntisi kuin pilven, sinun syntisi kuin pilviverhon. Palaa minun luokse, ni, minä olen lunastanut sinut vapaaksi.” (Jes. 44:22). Yhteys Jumalaan perustuu anteeksiantamukseen, ei lain noudattamiseen, ei edes sovituksen vastaanottamisen mahdollistamaan uuteen kuuliaisuuteen Jumalaa kohtaan. Pelastus ei ole vähäiseltäkään osalta meidän tekojemme varassa, vaan tapahtuu alusta loppuun saakka yksin armosta. Yksin usko anteeksisaamiseen Kristuksen tähden tekee meidät eläväksi, ei lain käskyjen noudattaminen. Siksi myöskään kristityn jatkuva syntyisyys ei ole este pelastukselle. ”Uskosta vanhurskas saa elää” (Gal. 3:11–12). Tämä on sitä kristityn vapautta, josta Paavali käskee pitämään kiinni päivän epistolasissa. Meidät on lunastettu vapaiksi lain alta, sen orjuudesta, sen luomasta syyllisyydestä ja rangaistuksesta.

Kristityn vapauteen ei sitä vastoin kuulu se, että hän saisi olla välittämättä Raamatussa ilmoitetusta Jumalan tahdosta. Sitä tulee pyrkiä noudattamaan, mutta se ei tapahdu pelastumistarkoituksessa. Laki ei voi olla pelastustie, mutta se osoittaa silti pätevästi, mikä on hyvää. Päivän evankeliumiteksti ymmärretään väärin, jos ajatellaan sen tarkoittavan, ettei Jumalan ilmoitettua tahtoa tarvitse noudattaa. Sitä vastoin se osoittaa, että metsä on nähtävä puilta, eli lain käskyjen yhteydes-

sä on tarkasteltava niiden yhteyttä kokonaisuuteen.

Mikä on lain tarkoitus? Yksittäinen käsky, olkoon se työntekokieltolapapatti, verensyöntikieltolapapatti tai tukan pituutta säätelevä käsky tai mikä tahansa, tulee aina saattaa lain keskeisten periaatteiden ja tarkoitusten yhteyteen. Siksi lakia ei pidä soveltaa elämään siten, että lain suuret periaatteet, rakkaus, inhimillisuus, oikeudenmukaisuus, syrjäytyvät. Tämä on Jeesuksen ja fariseusten jännitteen ytimessä päivän evankeliumissa. Laki käskee rakastamaan lähimmäistä ja tekemään hänelle hyvää ja näin tulee tehdä silloinkin, jos se edellyttää sapattikäskyn rajojen uudenlaista määrittelemistä.

Toiseksi on kysyttävä lain käskyjen tulkintaa. Mooseksen laki kieltää työn tekemisen sapattina. Mutta mikä on työtä ja mikä ei sitä ole? Missä menee raja absoluuttisesti kiellettyjen (jos sellaisia on) ja sellaisten töiden välillä, joita on kuitenkin välttämättä tehtävä elämän jatkumiseksi? Tällaisiin kysymyksiin Raamattu ei määrittele tarkkoja vastauksia. Siksi toisaalta Vt:n oma käskyjen soveltaminen, juutalainen rabbiininen lain tulkinta tai Qumranin yhteisö, ja toisaalta Jeesus opetuslapsineen olivat usein ristiriidassa toistensa kanssa. Juutalaisessa tulkinnassa haluttiin varmistaa lain rikkomattomuus ja siksi kehitettiin yhä tiukempia tulkintoja: sapatinmatkan mittaminen, ”40 lyöntiä, yhtä vailla” jne. ”Lain aitaus” varmisti sen, ettei ihminen joudu liian lähelle sallitun ja kielletyn rajaa ja tule vahingossa rikkoneeksi käskyjä. Tällainen lain kiristäminen yhä tiukemmiksi säännöiksi on inhimillistä, mutta tarpeetonta ja lopulta elämää ja sen vapautta tuhoavaa. Isien perinnäissäännöillä voi olla syntytilanteessaan ymmärrettäviä merkityksiä, mutta niiden vangiksi ei pidä antautua. ●

Arno Toivanen

Rovasti, Iisalmen seurakunnan emerituskirkkoherra

Rakkauden kaksoiskäsky

MATT. 22:34–40

19. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 25.9.

Tämän sunnuntain teema on suoraa jatkoa edellisen viikon aiheisiin. Kristityn vapaus on omantunnon vapautta Jumalan laista, sen tuomiosta ja rangaistuksesta. Ihminen ei voi, ei saa, eikä hänen tarvitse sitoutua Jumalan lain noudattamiseen siinä tarkoituksessa, että hän näin tekemällä saavuttaisi Jumalan hyväksynnän.

Luther kirjoittaa: ”Usko on kristitylle kyliksi; hän ei tarvitse mitään tekoja tullakseen hurskaaksi. Mutta jos hän ei enää tarvitse mitään tekoja, niin hän totisesti on vapautunut kaikista käskyistä ja laeista.” Mutta hän jatkaa välittömästi: ”Siitä ei suinkaan seuraa, että saisimme olla jouhilaina ja tehdä pahaa...” (*Kristityn vapaudesta*, 10)

Evankeliumitekstin keskustelu lain suurimmasta käskystä esiintyy myös Markuksella ja Luukkaalla (Mark. 12:28–34 ja Luuk. 10:25–28). Luukkaan tekstin teksti on erilainen, mutta Markus ja Matteus kertovat selvästi samasta tapahtumasta. Niissä on kuitenkin erona se, että Matteus kertoo Jeesuksen ja lainopettajan välisen keskustelun nousevan lainopettajan halusta asettaa Jeesus koetteille: hän halusi saada Jeesuksen kiinni jostakin opin ja perinteen vastaisesta ajatuksesta, siinä kuitenkin onnistumatta, kun taas Markuksen kertomana fariseukset panivat merkille myönteisenä asiana sen, että Jeesus oli juuri tukkinut saddukeusten suun. Keskustelun lopputulos oli molemminpuolinen yhteisymmärrys ja keskinäinen hyväksyntä. ”Oikein, opettaja, totta puhuit” – ”Sinä et ole kaukana Jumalan valtakunnasta.” (Mark. 12:32, 34).

Tekstin ytimessä on joka tapauksessa kysymys lain suurimmasta (kr. entolee megalee, suuresta, ei vertailumuotoa) ja ensimmäisestä käskystä, rakkauden kak-

soiskäskystä. Jumalaa tulee rakastaa kaikesta sydäimestä (kr. kardia), sielusta (kr. psykhee) ja mielestä (kr. dianoia, järki, ymmärrys, mieli, mieliala, ajatus). Näistä ei tule lukea varsinaisesti ihmisen mielen rakenteellista erittelyä (joskin kreikkalaisen filosofian jako ihmisen psyyken jakautumisesta järkeen, tunteeseen ja tahtoon on periaatteessa käyttökelpoinen), vaan kysymys on koko persoonallisuudesta, joka – tekstin sitä erikseen mainitsematta – vetää perässään myös ihmisen fyysisen toiminnan. Jumalan rakastaminen on kaiken perusta. Se tahtoo kirkon julistuksessa usein unohtua ja jäädä lähimmäisen rakastamisen varjoon. Vasta siltä perustalta voi nousta toinen, saman vertainen, käsky rakastaa lähimmäistä niin kuin itseä. On syytä korostaa myös sitä puolta käskystä, ettei laki aseta lähimmäistä itsen vaihtoehdokseksi vastakohtaksi. Rakkauden korkein ilmentymä on luonnollisesti se, että ihminen voi uhrata jopa oman henkensä toisen puolesta, mutta psykologisena asenteena laki ei vaadi ihmistä vihaamaan, halveksimaan eikä pitämään arvottomana itseä. Vain itseään rakastava voi aidosti rakastaa toista.

Rakkaus on kaiken Jumalan lain ydin, lähtökohta, päämäärä ja tarkoitus. Se, joka rakastaa, täyttää lain (Room. 13:8–10). Tämä näkyy myös Jeesuksen sanoissa: Ilman rakkautta yritys pitää kiinni lain käskyistä kääntyy farisealaiseksi kovuudeksi ja julmuudeksi. Jeesuksen loppuajatus, ”Näiden kahden käskyn varassa ovat laki ja profeetat”, kertoo, että koko Jumalan ilmoitus tähtää tähän yhteen päämäärään, rakkauden toteutumiseen ihmisen ja Jumalan sekä ihmisten keskinäisissä suhteissa. Jos näin tapahtuu elämän kaikilla tasoilla, on maailma paratiisi.

Lakia ei ole vain synnistä ja rangaistuksesta puhuminen. Nehän luonnollisesti herättävät ahdistusta. Rakkaudesta puhuminen herättää lämpimiä ajatuksia ja tun-

teita, mutta on muistettava, että myös se kuuluu lain piiriin. Rakkaus on lain vaatimus. Siitä voi innostua ja niin tuleekin tehdä, mutta joka sitä tosissaan haluaa toteuttaa, huomaa sen katoavan yhä kauemmas ja tulevan tavoittamattomaksi. Joka pitää rakkautta helppona asiana, ei ole vielä joutunut tutustumaan itseensä tarpeeksi ja rakkauden rimaa on laskettu runsaasti alas sieltä, missä sen kuuluisi olla. Usein parhaat ja pisimmälle edistyneet kristityt joutuvat valittamaan rakkauden puutetta niin Jumalaa kuin lähimmäisiään kohtaan. Silloin on muistettava, että laki ja evankeliumi ovat eri asioita. Laki vaatii rakastamaan, evankeliumi sanoo: ”Rakkaus on siinä, ei siinä, että me rakastamme Jumalaa, vaan siinä, että Hän rakastaa meitä ja on lähettänyt Poikansa meidän syntiemme sovituksiksi.” (1. Joh. 4:9–10). •

Arno Toivanen

Jumalan sanansaattajat

MATT. 18:1–10

MIKKELINPÄIVÄ,

ENKELIEN SUNNUNTAI 2.10.

On arkkienkeli Mikaelin ja kaikkien enkelien, Jumalan sanansaattajien päivä. Evankeliumi kylläkin puhuu pääasiassa lapsista ja todella vakavasta suhtautumisesta viettelyksiin. Enkelit ja heidätkin katsojina mainitaan lopussa kuin ohimennen. Ehkä ydin onkin siinä, että kun kuka tahansa kääntyy, nöyrytyy ja pääsee taivaan valtakunnan kansalaiseksi, hänestä tulee Jumalan sanansaattaja. Enkelinsä Jumala lähettää vain erityistilanteissa jopa näkyvällä tavalla, kuten pelastushistorian suurissa ratkaisukohdissa. Yleensä Jumala lähettää ihmisiä. Enkeleiksi meistä ei ole, mutta pelastetulla on henkilökohtainen todistus, jota ei edes enkeleillä ole: Olen saanut armon ja syntini anteeksi. Samat lahjat on tarjolla myös sinulle.

Niin kuin pieni lapsi on rakastettu ja täysin riippuvainen vanhemmistaan, on lasten kaltaisuus taivasten valtakunnassa ihmisen täyttä riippuvuutta Jumalasta ja suunnatonta arvoa, koska Jumala rakastaa luotuaan. Taustaksi on katsottava alkuun tuon ”kaltaisuuden” menetykseen (1. Moos. 3). Mikä hyvän ja pahan tiedon puun merkitys olikin, ainakin paratiisin kielletyn hedelmän tarkoitus oli osoittaa ihmisen täysi riippuvuus Jumalasta. Mutta Jumalan hyvyyteen, tietoon, tahtoon ja sanoihin kohdistui epäily ja uhma. Kielteekö Jumala ihmiseltä jotakin hyvää? Ihmisenkään lankeemuksessa ei ole kysymys vain säännön rikkomisesta, vaan vallankumouksesta, jonka tarkoitus on olla riippumaton, päättää itse, tehdä ihmisestä jumala. Vain Jumala on riippumaton (Ap. t. 17:24, 25). Seurauksena oli kielletävä myös Raamatun ensimmäinen oppi, oppi tuomiosta: kapinasta ei ole huonoja seurauksia, voin tehdä, mitä haluan. ”Ette suinkaan kuole.” Ihminen vaatimassa itselleen vain Jumalalle kuuluvaa itsenäisyyttä ja riippumattomuutta, moraalista itsevaltiutta. Eikö kaikkina aikoina viettelys ole tätä samaa! Elämä ja toistenkaan elämä ei taivu hallintaamme. Sen, minkä Jumala kaikkietävytydessään näki hyväksi, tietää nyt langennut ihminenkin, mutta siksi, että on itse tullut pahaksi. Koska olemme kääntyneet Jumalasta pois ja katsoimme toiveinemme väärrä suuntaan, Jeesus puhuu kääntymisestä takaisin, lasten kaltaisuuteen, ehdottomaan riippuvuuteen Jumalasta.

Koska emme Jumalaa halveksivina etsi ja koe arvoamme Jumalan rakkaudesta käsin, on ihmisen etsittävä arvoaan epäjumalista, siitä mitä itse on, ahneuden markkinavoimilta, kilpailuyhteiskunnasta, työn, kokoamisen, omistamisen ja kuluttamisen autuudesta. Samaan arvo maailmamme ja esimerkkimme viettelee myös lapsemme, vaikkemme sitä toivoisi-

kaan. Sitten tulee Jeesus ja sanoo: Taivasten valtakunta on toisenlainen. Mikä oikeasti on suurta?

Sen jälkeen, kun Jeesus asetti lapsen keskelle, lasta ei voi enää siirtää marginaaliin. Näillä sanoilla on ollut valtaisa merkitys lapsen asemaan, vaikka pitkä ja vaivalloinen tie rakkaudelliseen kohteluun on ollut. Maallistumisen myötä 1900-luvusta, ”lapsen vuosisadasta” tuli valitettavasti paluuta pakanuuteen niin, että jälleen kristittyjen on koottava lapsia sodan ja nälän keskeltä, aborttirokiskista, kaduilta ja lapsikauppiaiden markkinoilta. Onpa koottava heitteille jätettyjä äitejäkin. Jos jo syntyessään saa merkinnän ”au” (avioliiton ulkopuolinen), merkitseekö se ulkopuolisuutta jatkossakin? Puhe lapsen oikeuksista tuntuu falskilta, jos oikeus elämään ja isään ja äitiin riistetään. Kun kristityt tänään huutavat ”pelastakaa edes lapset”, heille vastataan vanha petollinen soitu: me tiedämme ja mitään tuomiota ei ole.

Iloitsemme lapsista keskellämme kotoa ja kirkossa. Jos fariseusten mainitsemat melskaavat lapset (Matt. 21:15, 16) puuttuvat messuistamme, seurakunta on sairas. Siinä keskellä tärkeät tarpeet täytyvät: kiintymyksen saaminen ja ilmaiseminen, turvallisuuden ja huolenpidon kokeminen, tunteiden jakaminen, uuden oppiminen, leikin ja rajojen tarve, armon ja pyhyden kokeminen. Elämänmittaiset tarpeet, joita eivät kaverit, harrastukset, netti ja viihde riitä täyttämään.

Sillä aikaa, kun vastuuta lapsista on palloteltu sinne tänne, ovat kasvatusvalan ottaneet ulkopuoliset kasvattajat, ahneet ja irstaat voimat, jotka eivät lapsia säästä. On murhenäytelmä, jos vaurauden sukupolvi uhraa avioliiton, perheen ja lasten hyvinvoinnin itsekkyyden ja mammonan alttarille. Kuinka käy viimeisellä tuomiolla, kun todetaan, olemmeko syötäneet, juottaneet ja vaatettaneet pienim-

piä, vai lyöneet laimin? Voi myllynkivien määrää! Jumala antoi meille lapset ja Jumalan lapsiksi haluamme heidät kasvat-
taa.

Onneksi Jeesus puhuu kääntymisen ja nöyrytyksen mahdollisuudesta. Lapsen kaltaisuus ei tarkoita viattomuutta ja vilpittömyyttä, sillä Raamatun mukaan vastasyntynytkin on syntinen (Ps. 51:7; 1. Moos. 8:21; Joh. 3:6; Room. 3:10–12, 23) ja pelastusta tarvitseva. Siksi lapsetkin kas-
tetaan. Jeesuksen mukaan pieni lapsikin voi saada uskon lahjan. Olemme laiminlyönneillämme ja muulla pahuudellamme ansainneet myllynkivet, mutta Jeesus on ansainnut meille Getsemanen ja Golgatan kivillä armon ja anteeksiantamuksen. Tavasten valtakuntaan meistä ei ole itseämme auttamaan, mutta ken nöyryty apua tarvitsemaan ja pyytämään ainoalta auttajalta, sen avun myös saa.

Ei ole yhdentekevää, minne jalat vievät, mihin kädet tarttuvat ja mitä silmät katsovat. Viettelykset tulevat ja niillä on kasvualusta omassa sydämessämme. Luonnostaan käännyimme epäjumalien puoleen. Siksi ruumiinjäsenten leikkely ei auta, vaan on yhä uudestaan käännytävä lasten ja syntisten ystävän puoleen uskomaan kaikki synnit anteeksi. Silloin lankeaa sellaisenkin ylle, mikä näytti jo menetetyltä ja pilatulta Jeesuksen ristin pelastava ja uutta luova valo. ●

Keijo Rainerma

Jeesuksen lähettäjä

MATT. 22:1–14

21. SUNNUNTAI HELLUNTAISTA 9.10.

Jeesuksen vertauksessa puhutaan kuninkaasta, joka valmisti häät pojalleen. Maallisessa valtakunnassa kuningas ja hänen poikansa olivat huomattavan tärkeässä asemassa muihin nähden. Tämä vertaus puhuu kuitenkin Kuninkaasta, joka on maallisten kuninkaittenkin yläpuolella.

Hän on itse Jumala. Vaikka Jeesus ei puhu tässä itsestään kuninkaan poikana, vertauksesta ymmärtää heti, että hän se on. Sen enempiä hän ei puhu myöskään morsiamesta, mutta häneen uskovat ovat morsiamen asemassa. Matteuksella on toinenkin Jeesuksen opetus, joka viittaa siihen, että seurakunta on morsian ja Kristus sulhanen (Matt. 25:2–13).

Raamatusta pelastusta ja taivaallista autuutta verrataan usein häihin. Kristuksen paluuta edeltävä aika on verrattavissa kihlausajaksi. Sulhasen ja morsiamen lopullinen ja täydellinen yhdistyminen tapahtuu silloin, kun Herra noutaa seurakuntansa. Sitten vietetään iankaikkista häijuhlaa. Ilmestyskirja puhuu Karitsan häijuhlasta. Karitsa on yhtä kuin sulhanen eli meidän edestämme uhrattu Jumalan Poika (Ilm. 19:7–9).

Raamatun sanoman taustalla on aina se Jumalan tosiasia, että on olemassa iankaikkisuus, jossa me ihmiset olemme persoonallisesti olemassa. Jumalan katki Ihmiseen hänet luodessaan katoamattomuuden. Mikään muu luomakuntaan kuuluva ei kannan itsessään kuolematto muutta. Se, että ruumiillinen kuolema katkaisee maallisen elämämme matkan, johtuu syntiinlankeemuksesta. ”Synnin palkka on kuolema.” (Room. 6:23). Meissä olevaa katoamattomuutta se ei poista. Siksi kuolema tarkoittaa syvimmissä merkityksessään katoamattoman ihmisen iankaikkista eroa Jumalasta. Se on onnettomuus, jota Jumala ei halua yhdenkään ihmisen joutuvan kokemaan. Siksi hän on antanut meille synnit anteeksi, että me siihen turvautuen olisimme pelastettuja ikuiseen elämään taivaassa.

Jeesus Kristus on pelastuksen tuoja. Jumala ihmiseksi tulleenä kärsi kaikkien ihmisten edestä syntien rangaistuksen. Kaikille on valmiina pelastus ja sen osallisuuteen tullaan uskon kautta Jeesukseen. Käsitteellä pelastus on erilaisia merkityk-

siä. Sillä saatetaan korostaa sitä, että ihmisen pelastuu Jumalan vihalta. Usein päähuomio kohdistuu ihmisen uuteen jumalasuhteeseen, jonka kautta hän tulee Jumalan valtakunnan kansalaisiksi. Hänellä on isänmaa taivaassa, koska hän otti vastaan Jumalan pelastavan kutsun.

Jumalan armo on kaiken lähtökohtana. Langenneet saavat oikeuden tulla uudestaan hänen lapsikseen. Tämän päivän evankeliumilla ja jumalanpalveluksen aiheella ”Jeesuksen lähettiläät” on vahva yhteys keskenään. Jeesus lähetti omansa todistamaan Jumalan armosta ja kutsuun ihmisiä sen omistamiseen. Jumala kutsujana on kärsivällinen ja uskomattoman nöyrä. Kutsu lähetettiin ainakin kahdesti. Ensimmäinen niistä lähetettiin niin, että kutsutuilla oli aikaa valmistautua juhlaan ja varata sille aika omassa elämässään. Toisessa kutsussa korostuu, miten valmiiksi kaikki on tehty, jotta tulijoilla olisi todellinen juhla. Jumalan nöyrää ja rakastavaa asennetta Paavali korosti kertoessaan Jeesuksesta: ”Hänellä oli Jumalan muoto, mutta hän ei pitänyt kiinni oikeudestaan olla Jumalan vertainen vaan luopui omastaan. Hän otti orjan muodon ja tuli ihmisten kaltaiseksi. Hän eli ihmisenä ihmisten joukossa, hän alensi itsensä ja oli kuuliainen kuolemaan asti, ristinkuolemaan asti.” (Fil.2:6–8). Tästä huolimatta kaikki eivät tahtoneet tulla järjestettyyn juhlaan.

Jeesus tuo tässä vertauksessa ja usein muulloinkin esille kristilliseen sanajulistukseen ja opetukseen liittyvän vaikeuden. Palvelijat joutuvat kokemaan ei vain kutsuttujen välinpitämättömyyttä vaan myös kovaa kohtelua. Vastarinta voi olla julkista taistelua kristillisyyttä vastaan. Historia kuitenkin osoittaa, että lähetystyö etenee kaikesta vastustuksesta huolimatta. Sanoma Jeesuksen rististä etenee ristin varjossa. Jumalan ihme on, että aina on ollut niitä, jotka vievät kutsua työn

vaikueudesta huolimatta. Lähetystyö on Jumalan työtä. Siksi se ei sammu. Se onkin yksi Raamatun pääaiheista.

Jeesuksen tulo maailmaan on suuri Jumalan lähetysteko. Jeesus tuli, jotta me oppisimme tuntemaan Jumalan ja pääsisimme hänen lapsikseen. Jeesus sanoi usein Isää lähettäjäkseen (Joh. 8:26; 10:36; 12:45). Hän itsekin on lähettäjä. Hänen seuraajansa puhuvat hänen puolestaan. ”Niin kuin Isä on lähettänyt minut, niin lähetän minäkin teidät.” (Joh. 20:21). Jumala itse kokoaa sanallaan seurakunnan iankaikkiseen valtakuntaansa. Tämän valtakunnan tulemus edellyttää ihmisten kutsumista tässä elämässä. Lähetystyö on valmistautumista Jeesuksen toiseen tulemiseen aikojen lopulla. Silloin toteutuu Jumalan pelastussuunnitelma hänen ikiaikaisen päätöksensä mukaisesti.

Uskon ja ajattelun avuksi
43. vuosikerta
Ilmestyy kuudesti vuodessa

Julkaisijat

Suomen Evankelisluterilainen Opiskelijaja Koululaislähetys ry | OPKO
Suomen Raamattuopiston Säätiö | SROS
Suomen teologinen instituutti ry | STI

Vastaava päätoimittaja 2014–2016

Timo Junkkaala | timo.junkkaala@gmail.com
09 5123 9110, 050 545 8446

Toinen päätoimittaja 2014–2016

Timo Eskola | timo.eskola@sti.fi
09 668 9550

Toimitussihteeri

Jari Venäläinen | jariv74@yahoo.com
050 537 8366

Ulkoasun suunnittelu ja taitto

Teemu Junkkaala | teemu@gstj.fi

Toimitus 2016

Ville Kettunen | vkettu@gmail.com
Markus Korri | markus.korri@gmail.com
Santeri Marjokorpi | santeri.marjokorpi@sro.fi
Leif Nummela | leif.nummela@uusitie.fi
Arno Toivanen | arno.toivanen@meili.fi
Lauri Vartiainen | lauri.vartiainen@sro.fi

Neuvottelukunta 2016

Keijo Rainerma (puheenjohtaja), Juha Auvinen, Ville Auvinen, Ruth Franzén, Markku Ihonen, Sammeli Juntunen, Lauri Melamies, Jussi Miettinen, Pekka Mäkipää, Olavi Peltola, Tapio

Nyt eletään kutsumisen eli lähetyksen aikaa. Jumala tekee seurakuntansa kautta tiettäväksi, että Hänen Poikansa on annettu pelastukseksi koko maailmalle. Monista eri syistä johtuen kaikki eivät ota kutsua vastaan. Jeesuksen vertauksessa kuningas vihastuu loukattuna. Saattaa olla, että vihastuminen kuvaa erityisesti Jumalan murhetta. Miksi joku on valmis hylkäämään oman parhaansa? Päällimmäinen tulevaisuuskuva Raamatussa on kuitenkin valoisa ja ilon täyttämä odotus. Jumala ei jättänyt ihmiskuntaa ikuisen toivottomuuteen ja pois siitä hyvästä, joka lankeemuksessa menetettiin. Tie takaisin taivaan kirkkauteen on valmiina. Juhla, johon kaikkia kutsutaan, odottaa vieraitaan, niitä, jotka on kihlattu Kuninkaan Pojalle. ●

Antti Herkkola

Puolimatka, Teuvo V. Riikonen, Niilo Räsänen, Matti Sartonon, Jouko Talonen, Mauri Tervonen, Lauri Thurén, Juha Vähäsarja

Toimituksen osoite

PL 15, 02701 Kauniainen

Kustantaja

Perussanoma Oy

Tilauspalvelu ja osoitteenmuutokset

perussanoma@nesenta.fi
+09 856 67918

Tilauhinnat 2016

Opiskelijatilaus 17 €/vuosi, kestotilaus
40 €/vuosi, määräaikaistilaus 43 €/vuosi,
irtonumero 7 €

Ilmoitushinnat

1/1 sivu: 130 mm (lev.) x 193 mm (kork.) 250€,
1/2 sivu: vaaka 130 mm x 96,5 mm 140 €, pysty
62,5 mm x 193 mm 140 €, muut: 0,80 €/pmm,
palstaleveys 62,5 mm. Hintoihin lisätään alv.
(24%).

Ilmoitusten vastaanotto

aineistot.perusta@perussanoma.fi |
050 361 4099

Kirjapaino

Kirjapaino Uusimaa. Perusta-lehti
painetaan ympäristöystävällisesti.

Aikakauslehtien liiton jäsen.

ISSN 0355-7111

Perusta julkaisee mahdollisuuksien mukaan myös kirjoituksia ja kommentteja, joita ei ole erikseen pyydetty.